

Projekt „Dva jazyky – Jeden region“

HANDOUT - DOKUMENTACE

ze semináře pro pedagogy a mimoškolní pracovníky s mládeží „Jak na česko-německá setkání dětí a mládeže? Praxe – inspirace - navázání kontaktů“

04. - 05.11.2022, Großhennersdorf

Počet účastníků: 29

Vedení semináře: Kristýna Šoukalová, Mathias Straub

Ještě před příjezdem

Účastníci dostali za úkol přivést si s sebou předmět, který zastupuje nějaké téma, pro které „jsou zapálení a hoří pro něj“ – a o kterém jsou připraveni s ostatními účastníky semináře hovořit :-)

S tímto předmětem v průběhu semináře pracovali.

Pokud to odpovídá charakteru semináře, je důležité účastníkům říci, že program např. není povinný, pokud je někomu něco nepříjemné, může odejít, či to bez problému říci. Nikdo nebude do ničeho nucen. Účastníci se díky tomu mohou začít cítit lépe komfortně.

Warmup

Nebojme se tyto „rozehříváčky“ realizovat různě v prostoru, nebýt jen tam, kde se seminář odehrává, využijme také prostor venku, aby se lidé dostali na vzduch a nebyli zavření jen na jednom místě.

Zahřívací hra úplně na začátek

Lektor spustí píseň, na kterou účastníci chodí v prostoru, potkávají se očním kontaktem s ostatními účastníky. Lektor při vypnutí hudby zadá úkol. Např. spoj se 2 lokty a předvede to s druhým lektorem nebo s některým z účastníků. Dva lokty se potkávají po celou dobu zapnuté písně. Poté se opět vypne hudba a lektor zadá další úkol, takto to pokračuje dále. Příklady úkolů: 2 malíčky, 3 ramena, 5 zadečků,... Tím se dobře prolomí počáteční ledy.

Warmup a zopakování si jmen

Účastníci i lektori si stoupnou do kruhu. Roztáhnou ruce, aby se nikoho nedotýkali, udělají krok vpřed. Lektor tleskne na účastníka vedle sebe, ten tleskne ve stejnou chvíli a posílá tlesknutí dál. Důležité je, aby účastníci co tleskají tleskli ve stejnou chvíli. Naváže složitější varianta, kdy tleská člověk ob jednoho člověka. Mezi nimi je tedy člověk, který netleská. Poté tleskáme s člověkem vedle nás a při tlesknutí musíme zároveň říci jméno člověka vedle nás. To samé poté s tleskáním ob jednoho člověka. Je dobré toto tleskání s jménem opakovat několikrát v průběhu semináře, jelikož si pokaždé vedle sebe v kruhu sednou různí lidé a můžeme tak opakovat jména a zapamatovat si je co nejdříve. Tuto aktivitu je vhodné také realizovat v době, kdy měli být všichni na daný čas nastoupení, tím dáváme čas pozdě příchozím, aby o nic nepřišli, ale dalo se jim tím také najevo, aby byli pro příště dochvilní.

Mrazík

Účastníci mezi sebou hrají „babu“, jediné místo, kde se ale mohou člověka dotknout, je mezi lopatkami a to jemným dotekem. Jeden dotek člověka zmrazí, druhý dotek ho opět rozhybe.

Pohyby v prostoru

Rozestoupíme se do kruhu, který rozpohybujeme tak, že lektor udělá nějaký pohyb, který jeden po druhém všichni opakují, čímž se rozpohybuje celý kruh. Lektor poté změní pohyb, chůzi a opět jeden po druhém opakují, čímž se úplně stejně pohybuje celý kruh.

Pohybujeme se různě v prostoru a lektor nám říká/předvádí jak se začneme všichni pohybovat, např. Nám ztěžknou nohy, chodíme rychle, protože máme pod sebou horkou zem,...

Baba

Jsmo v prostoru, kde můžeme běhat. Dvojice se zaklesnou rukama, jedna z dvojic má babu a chce jí předat jiné dvojici. Po určité době určíme ještě druhou dvojici, která má babu, čímž jsou na místě dvě dvojice, které honí.

Počítání s pohybem

Říkáme čísla od jedné do deseti a střídáme u toho ruce, jako když trháme jablka, střídáme při tom čísla Česky a Německy. Nejprve trháme jablka 1-10 Česky, poté Německy. Poté dáváme ruce ze strany na stranu, stále s počítáním, stejně tak směrem dolů. Lektor poté mění pohyb různě po různých číslech a různě mění čísla z Němčiny na Češtinu, účastníky to nutí věnovat pozornost, soustředit se.

Seznámení se účastníků mezi sebou

Lidé si na sebe nalepí lepenku, na kterou se dá psát. Podle počtu písmenek svého křestního jména si udělají na lepence čárky/podtržítka. S člověkem, se kterým se potkají, si řeknou Česky: Já jsem „jméno“ a Německy Ich bin „jméno“. Poté, co si řeknou svá jména najdou písmeno, které mají obě jména společné a písmeno tomu druhému darují = napíšou mu ho nad podtržítka. Takto se dále účastníci mezi sebou seznamují dokud nemají napsané celé své jméno.

Úvodní informace pro účastníky

Obavy x očekávání od semináře

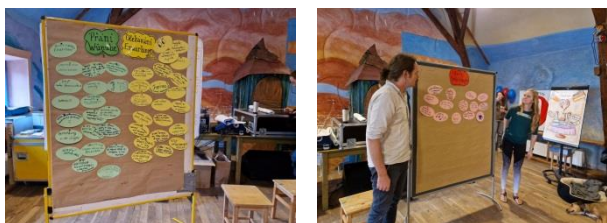
Účastníci mají jedinečnou možnost své obavy, očekávání sepsat na flipchart, tabuli. Mohou napsat jen slovo nebo celou větu, mohou malovat, kreslit. Můžeme je nechat postupně přistupovat k tabuli a vše zapisovat, a nebo pro větší intimitu je nechat vzít papírky, na které si v klidu na své židli napíšou slovo, větu. Po určité době jsou vyzváni k tomu, že mohou přilípnout odpovědi na tabuli. Vhodné je mít například 2 tabule/flipcharty, aby se na jednu/jeden psaly obavy a na druhou/druhý psala očekávání, tím docílíme větší přehlednosti.

Je vhodné mít papírky různě barevné, kterými odlišíme rozdíl mezi obavami X očekáváními.

Obavy z našeho semináře a doporučení našich lektorů – z Česko-německé spolupráce, že jí není příliš mnoho. Když už něco pořádám, nesetká se to s kladnou odezvou. Pokud se realizují pohybové aktivity, máme strach z toho, že zde u účastníků bude nějaké fyzické omezení, které to znemožní realizovat a ani s tím tedy nepůjdeme – u tohoto je vhodné účastníkům říci, že pokud je někomu něco nepříjemné, nemusí se toho účastnit – na to nezapomínat hned na začátku semináře. Nemám žádné obavy – to je fajn také od účastníků vědět ☺. Je dobré říci účastníkům, že je normální mít z něčeho strach, obavy, dává nám to najevo, že je to pro nás určitým způsobem důležité, ale pravdou je, že někdy nás to úplně odzbrojí, je nutné s tím umět ale také pracovat.

Očekávání, přání – praktické aktivity. Vzpruhu pro jednotlivé aktivity, činnosti. Navazování nových kontaktů – získat nového pracovního partnera pro setkávání. Jak můžeme motivovat učitele k česko-německým setkáváním?

Z druhé strany tabule můžeme mít uvedený přehled, co nás na semináři čeká, takže když otočíme na tabuli očekávání vzad, můžeme ukázat, zda na přehledu programu něco z očekávaných věcí účastníky čeká. ☺ = následně seznámíme účastníky s programem, co je čeká a nemine a zdůrazníme i to co oni sami našli, abychom ukázali, že se toho opravdu dočkají a nejsou tu zbytečně.

Super heroes

Když na židličkách účastníci nesedí, lektorů na ně rozmístí obrázky lahví, které jsou zalaminované a připnou je kolíčky. Účastníci si mají vzít fix a na lahev mají za úkol napsat své superschopnosti, jakýsi elixír jejich osobnosti, namíchat ho ☺. Zamyslete se nad sebou, najdete své superschopnosti, kolik jich bude? ☺ Pokud účastníci chtějí, mohou dolů do rohu lahve napsat své jméno. Po dopisání superschopností mají nyní účastníci možnost se prezentovat a představit své zkušenosti s projekty. Po prezentaci všech si lahve připevní účastníci kolíčky zpět na svou židličku. Po obědě se můžou dát do řeči s ostatními účastníky a přečíst si vzájemně supersily.

Práce s předměty, které si účastníci měli přivést s sebou

Propočítáním v kruhu, jedna, dvě, se rozdělíme do dvou skupin. Jedničky si stoupnou na jednu stranu, dvojky na druhou. Skupinka č.2 má své předměty, které si s sebou přivezla, položit na zem před sebe do středu. Druhá skupina si může vybrat některý z předmětů, který se jim líbí. Nyní dostanou účastníci 10 min., v rámci kterých si s člověkem, jehož předmět si zvolili, mají povídat. Zároveň dostanou možnost si vzít papírek/papírky, na kterých jsou napsána pomocná témata, která připravili lektorů dopředu. Mohou si povídat o předmětech, které přinesli, o své práci, využít předepsaná témata od lektorů, mohou se bavit o čemkoliv je napadne. Po uplynutí 10 min vloží před sebe druhá skupina č. 1 své předměty a protější skupina si zvolí předmět, který je jim sympatický, tím se utvoří nové skupiny, které mezi sebou opět mohou 10 minut komunikovat.

Předání informací a zkušeností z našich praxí ostatním účastníkům

World Café

1 hodina, během které vzniknou informační plakáty. Na různých místech prostoru, kde se odehrává seminár, v různých budovách, je rozmístěno 6 stolečků, u kterých se budou setkávat skupinky Prvních 30 minut se bude u stolečku pracovat u určitého tématu, po 30ti minutách ve druhém kole zůstane jedna osoba ze skupiny u daného stolečku, přijdou k ní noví lidé, kterým stávající osoba představí na čem první skupina pracovala. Druhá skupina na daném tématu pracuje dalších 30 minut. Společně pracují dále a to na vzniku plakátu podle tématu, které brainstormovala v prvním kole první skupina. U osoby, která zůstává u stolečku, je vhodné, aby zůstala u stolu s tématem, které je jí blízké.

První skupina má brainstorming, druhá skupina na základě informací od osoby, která zůstala z první skupiny, dopracovává plakát, který má být po uplynutí hodiny prezentován.

Lektoři na jednotlivé stolečky předem připraví informace týkající se jednotlivých témat. Jsou to pomocné otevřené otázky, které jsou účastníkům k dispozici a mají jim pomoci v práci.

Rozdělujeme účastníky do 6 skupin:

- První skupina – se věnuje tématu cílové skupiny k tématu akce
- Druhá skupina – zaměřením na cílovou skupinu, ale k tématickému zaměření
- Třetí skupina – téma realizace = co, koho potřebuji k tomu, abych danou věc realizoval
- Čtvrtá skupina - Projektové partnerství, jak si najít partnera, jak vstoupit do kontaktu, jaké supersíly jsou potřeba
- Pátá skupina – téma evaluace, uzavírání projektů po jejich realizaci, reflektování, zhodnocení do budoucna, uzavření
- Šestá skupina – financování, jak najít peníze

Stolečky jsou rozmístěny v různých budovách, aby se skupiny vzájemně nerušily. Otevřené otázky jsou na jednotlivých stolečcích. Lektoři skupiny průběžně podporují.

Cílem je: shromáždit pestrou paletu informací o možnostech projektů, financování, hledání možností financování, hledání partnerů....

Poté nastává čas prezentování toho, čeho se skupiny dopracovaly.

Z našich prezentací:

První skupina – formáty a cílové skupiny

Definovali jsme si cílové skupiny – děti, dospělí, otevřené skupiny, pevné skupiny, ...
Jaká média bychom využili v rámci práce s danou skupinou?: umění, zážitky v přírodě, sport, divadlo, technologie, jazyk, zvířata (zde jsme diskutovali o různých možnostech spolupráce s organizacemi např. Kooperace se ZOO, zvířata využít například i jen jako zastřešující téma, jaká zvířata v prostředí kde se právě pohybujeme, můžeme potkat? apod...)
Následně jsme diskutovali, co může být formátem, dali jsme si skupinu 10ti letých dětí, navrhli jsme túru, rozšířili jsme to na pěší turistiku přes hranice („turistika bez hranic“), víkendový sraz s noclehem a další nápady...

Je důležité si určit cílovou skupinu, zda budou věkově stejní účastníci – protože některá témata to přímo vyžadují a někdy např. studenti střední školy nebudou chtít pracovat se studenty ZŠ. Pokud ale téma a obsahová náplň workshopu má zaměření na práci různorodých skupin a vyžaduje to rozdíly ve věku zúčastněných, je potřeba mít podle toho přesně stanovenou náplň semináře, workshopu. Často se vyplatí starší účastníky motivovat právě jejich postavením do role „lektorů“, připravují program pro ty mladší, podílejí se na obsahové náplni semináře/workshopu pro mladší.

Rozjela se zde debata na využití online prostředí pro toto téma – často vnímáme jako výhodu čas, více však negativ, kdy se žáci nemohou setkávat, žáci se méně zapojují, nekomunikují tolik, jako když se potkají face to face.
Lektor uvedl, že je vhodné kombinovat online a fyzickou výuku, zkoušet kombinovat výhody obojího.

Druhá skupina – program, obsah

Definovali jsme si cílovou skupinu 10-12 let. Zvolili jsme si tematiku konflikty, rozdíly, cítili to ale jako téma, které rozvíjí příliš negativně, proto zkusili další téma: a to např. Velikonoce, kde také zjistili rozdíly. Nakonec našli společné téma přírodní pedagogiku, Land art... V rámci druhé skupiny čerpali ze zkušeností. Tam si dali cílovou skupinu 6-8 let. Tématem byl most mezi generacemi (mladí, staří). Zaměřením na zapomenutá místa, kde byly rozhovory s pamětníky.

V rámci setkávání generace se rozvinula diskuze, jakého tématu by se to mohlo týkat, kromě pamětí, návrhy: oblečení, vaření, historie, zpěv, procházka po zapomenutých místech a celá řada dalších.

Doporučení – je skvělé, když děti, žáky zapojíme do spolupráce v rámci semináře, cítí se důležitě, získají zodpovědnost. Vznikl dotaz, jak naopak namotivovat učitele, protože často se cítí už přehlcení prací, že se po nich chce moc a učitelé jsou demotivovaní, aby se zapojili do projektu. Je to cítit především od učitelů na německé straně. Nejde je často pro danou věc zapálit. Jak si je ale získat? Je dobré se učitelů zeptat, co jim pomůže, jak program ideálně postavit, aby jim to vyhovovalo. Tím je částečně možné je namotivovat, že vše bude OK a dle jejich představ.

Třetí skupina – proces realizace

Záleží na tom o jaký subjekt, který bude projekt dělat, jde. Jsou mezi nimi diametrální rozdíly v možnostech volby. Snažili jsme se vycházet z vlastních zkušeností, popisuje třetí skupina.

Projektové role: hlavní koordinátor, který vede celý projekt. Koordinátor – zodpovědný za financování, komunikace s médii, administrativu projektu, měl by být garantem harmonogramu projektu a sledovat jeho plnění z pohledu cílů a časového pohledu.

Kde najdeme externí odborníky? Vycházeli jsme z našich zkušeností – hledáme dobrovolníky v řadách rodičů, vycházíme z databáze dobrovolníků, z úřadů ať už krajských nebo městských, místní akční skupiny, tematicky založené organizace a spolky, dobrovolníci, externí referenti.

www.Ehrensache.jetzt – zprostředkující databáze, organizace inzerují své potřeby, je vhodné definovat konkrétní pozici, kterou potřebujeme, ideálně definovat vše velmi konkrétně.

S jakými médii pracovat? Pro komunikaci projektu směrem k veřejnosti jsme uvedli: Facebook a další sociální sítě, místní zpravodajské služby, eTwinning v rámci Erasmu, místní televizní kanály. Vhodné je také využít činnost studentů např. studenti, kteří tvoří vlastní podcast, který využívají jako vlastní prostředek komunikace a propagace daného projektu.

Čtvrtá skupina – jaký by měl být partner projektu

Volíme ho podle tématu projektu – můžeme ho získat přes internetovou platformu nebo se s někým na přímo domluvit.

Potřebujeme, aby byl projektový partner spolehlivý, věrný, kreativní, chápavý, pracovitý, nápaditý, zodpovědný, spolupracující, zkušený, nadšený do projektu, dochvilný, reálný.

Pátá skupina – podle čeho poznáme, že je náš projekt úspěšný?

Všichni chtějí pokračovat, všichni mají pozitivní zkušenosti a chtějí je sdílet i na sociálních sítích, účastníci jsou nadšení. Bylo dosaženo konkrétních cílů projektu, výstupů, které měly vzniknout. Ziskáváme pozitivní zpětnou vazbu. Účastníci profitují z realizace projektu – mají nové znalosti, vědomosti.

Přínos projektu – účastníci využijí školní poznatky v praxi, rozšíří si jazykové znalosti, naváží nová přátelství, prohloubí se zájem účastníků o projektové téma. Poznají jinou zemi a jejich tradice. Odbourají se obavy z jiné kultury. Vhodné je, když profitují také koordinátoři projektu = dozvědí se opět něco nového díky přeshraniční spolupráci.

Proč by měl projekt pokračovat – opakování je matka moudrosti, účastníci mohou dále své znalosti a získané zkušenosti rozšiřovat, zvyšují se kompetence celého týmu. Je možné využít experimentálních metod. Pokud je projekt někde nevydařený, není dobré se vzdávat, ale poučit se z chyb a reagovat změnou metod u toho co se zrovna nepodařilo.

Šestá skupina – zafinancování projektu

V rámci projektu je možné získat finanční prostředky na osobu, která projekt vede, je potřeba na to myslet při tvorbě rozpočtu. Českoněmecký fond budoucnosti – realizuje celou řadu projektů, vypisuje termíny pro předložení projektů. Vypisují výzvy k předkládání projektů 4x za rok.

Tandem – realizuje také projekty, financují realizátory projektů a tím si také v projektech vychovávají své nové zaměstnance, často tuto činnost nabízejí studentům.

Žádání u Krajských úřadů – možnost financování některých projektů

Partner přispívá také často určitou částkou a podílí se na financování

Možnost dofinancování kolikrát bývá z pozice zřizovatele škol

„SIMUL“ Mitmach Fonds Sachsen - Nová partnerství – 30 tis. Kč – na ubytování, stravu, cestovné, v rámci víkendového pobytu mezi CZ a DE partnery.

Hledání projektového partnera přímo na semináři

Tržnice, burza nápadů, hledání spolupracovníků, napsání „inzerátu“

Pokud vím, s jakou cílovou skupinou chci pracovat, co bych chtěl/a podniknout, přijdu do středu a na papír napíši moji vizi. Ti, kteří to vnímají podobně, se k člověku přidají, a tím vzniknou týmy, které hledají podobné téma. Nabízíme naší vizi co bychom chtěli, stačí i pouze informace, že chceme něco udělat v Německu, nebo už konkretizovat chci to pro děti ve věku 8-12 let apod...

Cílem je vytvořit ještě na semináři týmy, které mohou vést k budoucí spolupráci. Odjet ze semináře s kontakty s podobnou vizí, se kterými budeme vytvářet do budoucna spolupráci, díky které třeba vznikne společný projekt.

Vzniklé skupiny na tato témata

- Eco, bio, kompostování
- Vícedenní přeshraniční výšlap v horách, propojení s historickým backgroundem
- Jóga
- Motivace učitelů
- Fond budoucnosti – ti co nejsou ve skupince, mohou získat u Týnky více informací k tomuto fondu

Na závěr jsme si barvami obtiskli některou část našeho těla na papír, ruce, nohy. Buď sami za sebe a nebo s partnerem se kterým bychom chtěli do budoucna připravit nějaký projekt. Poté společně a nebo sami za sebe k obtiskům zapíšeme další kroky do budoucna, které chceme realizovat, abychom projekt dovedli do zdárného konce, zrealizovali ho, podali žádost apod.

Evaluace

Terč, dort, koláč

-velký kruh rozdělit jako pizzu na jednotlivé části, do jednotlivého dílu zadat téma, které chceme, aby účastníci ohodnotili. Účastníci jednotlivě chodí k terči, dortu, udělají v jednotlivých částech puntík, čím více ke středu tím více se nám to líbilo.

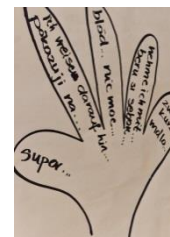
Hashtag

Na tabuli jedním slovem, souslovím popsat jak jsme se tu cítili, jak se nám to líbilo.

Ruka s prsty

Nakreslíme ruku a do každého prstu vložíme zhodnocení. Palec znamená super, ukazováček „poukazují na“,... Lidé si vyberou prst ke kterému chtějí mluvit a ten prst ukáže a řeknou co mají na srdci a s daným prstem to souvisí.

Inspirace od kolegů účastníků

Sarah Junghans

<https://www.aktion-zivilcourage.de/>

- Projekty pro studenty k tématům civilní občanské odvahy/angažovanosti, historie
- Univerzita Ústí nad Labem + Dresden

Eliška Křobortová

Česko-německé tábory

<https://fitacool.webnode.cz/>

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg VA / 2014–2020

Jana Szittyayová

Česko-německý taneční projekt

<https://www.youtube.com/watch?v=O5PigbxBxJk>

Aglaia Šeták

Lanterna Futuri –běžící projekt, který si mohou školy objednat

<https://www.lanternafuturi.net/cs/>

Lucka Winklerová

Sokratovské rozhovory

<https://www.socraticdialogue.org/>

Nevypusť duši – program pro nevyhoření učitelů

<https://nevypustdusi.cz/>

Kristýna Šoukalová

<https://www.onlinechallenge.cz/>

Česko-německý digitální projekt